

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Virginem esse signum magnum, hoc est, vexillum magnum. Sectio II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

obumbravit. Denique sol iustitiæ decem lineis regressus Diuinas de generis hu-
mani salute, & redemptione promissiones impleuit. Decem, inquam, lineis re-
gressus, quia minoratus paulò minus ab Angelis per nouem Angelorum ordines
descendens in decimam vsque humane naturæ lineam remeauit. De Christo enim
hanc horologij figuram accipit Eucher. lib. suo 4. in lib. Reg. c. 28. quanquam ali-
ter decem lineas interpretatur, quas non est huius loci commemorare. Accedit,
quod in Virgine, & ex Virgine formatus fuit Christus Dominus qui summum
quoddam per se prodigium fuit, vt vel hac vna ratione Virgo officina miraculo-
rum dicenda sit. Quodd enim Christus summum quoddam prodigium, & miracu-
lum fuerit, ipsemet confitetur Psal. 70. *Tanquã prodigiũ factus sum multis.* Cuius loci
triplex est lectio: vna est, *Prodigiũ factus sum multis*, vt vulgatus transtulit, redditur-
que is sensus: Multi me refugiunt tanquã monstrũ aliquod, & tẽ prodigiosam: vn-
de & me Samaritanũ, & Dæmoniu habentẽ vocant. Quã expositionem sequitur
D. Hier. illique concinit, quod sequitur: *sed tu adinor fortis.* Atque id quidẽ magis
conuenit Christo in passione, & cruce: maximũ enim prodigiũ fuit videre homi-
nem tam extraordinariẽ patientem, tanta animi æquabilitate, vt instar monstri, &
prodigiosæ rei fuerit tam insignis patientia. Altera lectio est: *Tanquã portentũ factus
sum multis*: sic enim transtulit D. Hier. in sua versione ex Hebræo. Tunc verò signifi-
catur Christũ fuisse insigne exemplũ Diuinorũ iudiciorũ, & iræ aduersus pecca-
tores: siquidẽ eo quoddam humani generis peccata in seiplo suscepit vindicanda, tan-
ta in eum Diuino iudicio tormenta irruerunt, itaque suo exẽplo portendit, & si-
gnificauit incredibilia peccantes apud inferos manere supplicia. Hoc eodem sen-
tu Dominus cũ præcepisset Esaia, vt nudus, & discalceatus incederet: subiunxit:
Esaie 20. 3. *Sicut ambulauit seruus meus Esaia nudus, & discalceatus: trium annorum signum, & porten-
tum erit super Ægyptum, & super Æthiopiã.* Esaia 20. Similiterque Ezech. ca. 12. ad
captiuitatẽ, & transmigratiõẽ populi designandũ voluit instar transmigrãtis sar-
cinas humeris portare, & de loco in locum per medium populi veluti peregrinũ
huc, & illuc discurrere: & subiunxit: *Quia portentum dedi te domui Israel:* imo implet
sancti dum à Deo in hac vita laboribus exercentur, portenta quædam sunt, quæ
mortalibus significant sempiternam felicitatem laboribus comparandam, & in-
ferorum cruciatus penitentia, & laboribus redimendos. Sic enim accipiendum
est illud Zach. 3. *Audi Iesu sacerdos magne, tu & amici tui, qui habitant coram te, quia vi-
ri portendentes sunt.* Tertia lectio, quæ iam ad rem facit, ea est: *Miraculum factus sum
multis*: eamque tradit Caiet. in sua ex Hebræo translatione, quanquam de Dauide
interpretatur, qui dicitur fuisse miraculũ sui tẽporis, quoniã adhuc puer vrsium,
& leonem, imo & Gigantem interfecit: sed rectius ad Christum pertinet, qui ma-
iori iure omnium seculorum miraculorũ fuit. Cũ igitur Christus, qui summũ,
& maximum, imo solus per excellentiam miraculum fuit, ex Virginis vtero tan-
quam ex officina prodierit: quis iam dubitet Virginem illustrissimam quandam
miraculorum officinam appellare, nec videat meritò Ioanni non quodlibet si-
gnum, sed signũ magnũ in cælo apparuisse? Atque hæc de prima signi acceptione.

Virginem esse signum magnum, hoc est, vexillum magnum.

SECTIO II.

PRIMA signi pro miraculo acceptione explicatã, iam dicendũ de secunda, qua
signum pro vexillo sumitur, quæ non minus, quàm præcedens in Virginem
beatissimam conuenit. Primum igitur Virgo fuit vexillum quoddam magnum,
quod

quod Deus suæ potentia, misericordia que erexit: siquidem hæc in Virgine multo magis illuxerunt per incarnationis mysterium, quam in cæteris omnibus operibus illustrissimis, quæ Deus in omni ætate confecerat.

Pro quo est aduertendum mysterium incarnationis peculiari quadam ratione appellari in sacris literis opus Dei, vt est perspicuum ex Abac. 3. *Domine audiui auditionem tuam, & timui: Domine opus tuum in medio annorum uiuifica illud.* Quem locum vel ipsi Hebræi, vt testatur D. Hier. ad Messiam spectare existimarunt, vocariq; à Propheta in memoriâ ipsi Deo aduetum Messia: cæto ante promissum. Porro obseruandum obiter pro *uiuifica illud*, esse Hebræicè, וַיִּחַי לְמַעַן אֲדַבְּרֶנּוּ, quæ in cal significat viuere, & in piel viuificare, vt sit sensus vniuersa Dei opera ante incarnationem veluti mortua: postea vero per incarnationem fuisse viuificata ad eum se me sensum, quo prima illa lineamenta, quibus pictor in tabella imaginem designat, mortua sunt, & postea cum superinductis coloribus illustratur, spiritum recipere, & viuificari dicuntur: quare illud indicauit Propheta Deum per oia opera præcedentia quasi quasdam lineas incarnationis descripsisse ad perfectam quãdam imaginem suæ potentia, & misericordia exprimentam, tandemque per incarnationem eam quasi superinictis coloribus illustrasse. Dicitur etiã idẽ verbũ de reparatione, & instauratione ædificiorum, quæ diruta, & collapsa fuerat, veluti. i. Paral. 11. *Iob instaurationem residuũ ciuitatis:* vbi D. Hier. trãstulit, *Extruxit, seu ædificauit reliqua vrbi:* iuxta quam acceptionem incarnatio fuit veluti quædam instauratione omnium ædificiorum, quæ Deus extruxerat: omnia enim per peccatum veluti diruta, collapsaque fuerat: quod etiam non prætermisit Paulus, cum dixit ad Ephes. 1. *Instauraret omnia in Christo, quæ in cælis, & quæ in terra sunt:* & Amos 9. *In die illa suscitabo tabernaculum Dauid, quod cecidit, & reedificabo aperturas murorum eius, & ea quæ corruerant, instaurabo,* Altero etiam testimonio probatur incarnationem esse peculiari ratione Dei opus, quod detumitur ex Esai. 6. vbi diuinæ personæ ita secum loquuntur: *Quem mittit, & quis ibit nobis?* Cum enim ait Deus: *Quis ibit nobis?* significat opus illud suum esse, ad suumque honorem spectare: aliàs enim non dixisset: *Quis ibit nobis?* sed, quis ibit hominibus? notandumque est maximum Dei affectus erga homines, siquidem vtilitatem hominum appellat suam: & obiter obseruandum mysterium Trinitatis in illa mutatione numeri, *mittit & nobis.*

Sed quare mysterium incarnationis peculiari ratione dicitur opus Dei? Duplici nimirum de causa: primum, quia fuit opus summæ potentia, deinde quia opus summæ misericordia, quæ duo pœciliaria sunt diuinitatis iuxta illud Psal. 61. *Duo hæc audiui, quia potestas Dei est, & tibi Domine misericordia.* Quod autem incarnatio opus fuerit summæ potentia, ipsamet Virgo sanctissima significauit Luc. 1. cum dixit: *Fecit potentiam in brachio suo.* Quo loco primum aduerte incarnationem appellari per excellentiam non opus potentia, sed ipsamet potentia diuinam hoc sensu: *Fecit potentiam*, id est operatus, fuit incarnationis mysterium, quod tantæ potentia est, vt appellari possit ipsamet diuina virtus, & potentia. Secundò, Obseruandum hanc potentiam, siue hoc potentia opus eximiũ dici factum fuisse in brachio Dei, vt indicetur quantum conatum Deus in eo efficiendo adhibuerit, vt more nostro loquamur. Cælos enim manu dumtaxat, imò & summis digitis formare suffecerat iuxta illud Ps. 101. *Opera manuum tuarum sunt cæli:* & Psal. 8. *Quoniam video cælos tuos opera digitorum tuorum.* Mirabilia etiã illa, quæ in Egypto patrauit, vno digito effecisse memoratur Exod. 8. *Digitus Dei est hic.* At verò in incarnatione, quod erat opus maioris negotij, integro brachio potentissimo opus fuit: imò ad vltimũ vsq; suæ potentia peruenit Deus. Verũ enim verò etiam omnẽ suam potentiam exerat, non potest ex genere operis maius opus efficere, quam incarnationis mysterium:

B. Virgo vixillum potentia & misericordia diuina.

II. Abac. 3. 2. Hebræi, incarnatio per excellentiam opus Dei.

Opera Dei per incarnationem viuificata, & instaurata.

1. Paral. 11. 8. D. Hieron.

Ephes. 1. 10. Amos. 9. 10.

Esai. 6. 8.

Affectus Dei erga homines III.

Psal. 61. 12. Incarnatio opus potentia diuina. Luc. 1. 31.

Psal. 101. 26. Psal. 8. 4. Exod. 8.

In incarnatione vsque ad vltimum potentia peruenit Deus.

- quam potissimum ob causam in eo conficiendo comparatur figulo Hierem. 18. *Descendi in domum figuli, & ecce ipse faciebat opus super rotam. Et dissipatum est vas, quod ipse faciebat è luto manibus suis: conuersusque fecit illud vas alterum, sicut placuerat in oculis eius: in quo typo hominis lapsus, & instauratio exprimitur. Verè enim homo, quem Deus è luto formauerat, vas erat fictile, quod tam citò fractum est, vt adhuc voluente rota fractum fuisse videatur: idcirco enim dicitur: *Faciebat opus suum super rotam, & dissipatum est.* Verùm eo fracto figulus alterum vas longè pulchrius, Christum videlicet efformauit, in quo genus humanum in primo Adà dissipatum rursus tanquam in secundo instauraretur. Ratio verò similitudinis præter alia colligitur ex figuli descriptione, quæ commemoratur Eccl. 38. *Figulus sedens ad opus suum, comertens pedibus suis rotam, qui in solitudine positus est: sper propter opus suum, & in numero est omniu operatio eius (aliàs legitur, numerata:) in brachio suo formauit lutum, & ante pedes suos curuabit virtutem suam: vbi notanda sūt postrema illa verba: *Curuabit virtutem suam.* quasi enim necesse fuit, vt omnipotentiam suam Deus vsq; ad vltimū exerceat, & quasi curuaret, & flecteret, vt ad tantum opus efficiendum pertingeret: imo innuitur quodammodo ipsam Dei potentiam tanti operis magnitudine, ac difficultate curuata fuisse, quemadmodum figulus flectit fortitudinem suam incuruando se deorsum ad perfectionem operis.**
- III. Ex quibus iam liquidd patet incarnationem esse opus summæ potentie. Quod verò præterea sit misericordie opus, dixit Zacharias Pater Ioannis Baptistæ, cum de incarnationis mysterio loquens cecinit: *Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris, & memorari testamenti sui sancti: & in cantico Virginis, suscepit Israël puerum suum recordatus misericordiam suam: quasi enim præcedentibus seculis oblitus fuerat Deus misericordie potentiam magis, & iustitiam, quam misericordiam ostendens. Atque ad hanc ipsam misericordiam spectauit Abac, cap. 3. illis verbis: *Cum iratus fueris, misericordia recordaberis,* hoc est, illius misericordie, quam promissisti de incarnatione filij, vt videlicet cum iratus fueris, tantæ misericordie recordatione supplicium, & iram temperes. Quod verò hæc etiam misericordia, sicut & potentia summa fuerit, nec maior ex genere esse potuerit, inde manifestè concluditur, quod tanta fuit, quanta est ipsa Dei magnitudo: quemadmodum non obscure indicatur Eccl. 2. cum dicitur: *secundum magnitudinem ipsius, sic & misericordia illius cum ipse est,* seu vt habetur Græcè: *sicut magnitudo illius, sic & misericordia illius:* vt non sit tantum sermo de misericordie attributo, prout est in Deo, sed etiam de eius effectu ad extra per incarnationis mysterium, in quo opere tanta reperta est misericordie magnitudo, vt maiorem Deus exhibere non possit.*
- V. Cum igitur opus incarnationis Dei sit proprium propter potentiam, & misericordiam, quæ in eo summa fuerunt, illudque in Virgine, & ex Virgine perfectum fuerit, merito in ea Deus magnum suæ potentie, & misericordie vexillum erexit: se dicitur: id quod disertis verbis dixit Elaias cap. 7. *Propter hoc dabit Dominus ipse vobis signum: Ecce Virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen eius Emmanuel:* nam pro eo, quod nos habemus signum, est Hebraicè $\eta\mu\alpha\lambda$ quod nomen etiam vexillum significat, vt patet Num. 2. *Singuli per turmas signa, atque vexilla castrametabuntur:* vbi pro signa, est Hebraicè *Orthoth.* Verùm pro huius loci, quem iam superius tetigimus, perfecta intelligentia sciendum est Rasim Regè Syriæ & Phacee Regem Israël conspirasse aduersus Achaz impiissimum Regè Iuda, & Hierusalem grauissima obsidione cinxisse: Deum tamen misisse Elaiam, qui Achaz Regi polliceretur fore, vt solueretur obsidio, dubitantique Regi dixisset: *Peteris signum à Domino Deo tus in profundum inferni, sive in excelsum supra: quasi diceret, vt interpretatur D. Hieron. *Fis, inquit, vt scindatur terra, & grandi hiatus inferni pateant: an vt aperiantur cali,**

et alii At Rex impiissimus respondit: *non petam, & non tentabo Dominum*, quod non humilitatis fuit, sed impietatis, & superbia: sciebat enim, inquit Hier. Rex impius si signum peteret, continuò dandum, Deumque, quod ipse maxime refugiēbat, glorificandū prae omnibus idolis, quae ipse venerabatur. Deniq; iratus Propheta, quod non solum Prophetas persequeretur, eorumque dicta cōtemneret: (hoc enim est molestum esse hominibus) sed etiam iubentis Dei sententiā repugnaret, adiecit: *Propter hoc*, hoc est, quia times fore, ut Dei potentia, & bonitas declarentur soluta obfusione, & impleto signo, quod postulaueris, ob hoc ipsū, id est, ut Dei bonitas potentiaque resplendeant, *Dominus ipse dabit vobis signum*, hoc est, iuxta ea, quae diximus, suae potentiae, bonitatisque vexillum eriget, quod omnibus sit conspicuū: *Ecce Virgo concipiet, & pariet filium*. Itaque vexillum Deus misericordiae suae, & potentiae erexit in Virgine tanquam in sublimi aliqua turri, quod à mortalibus omnibus videretur, & potentiam suam ac bonitatem Gentibus omnibus praedicaret.

Secundò. Est Virgo vexillum pulchritudinis: enim verò tot, tantisque & natura, & gratia dotibus eam Deus locupletauit, ut quasi vexillum pulchritudinis in vniuerso Sanctorū omnium exercitu gestare ipsa videatur. Et quoniam tam eximia pulchritudo omnium in se amorem, praecipueque ipsius Dei conciliabat, per antonomasiam, & quasi poetico more ea ipsa pulchritudo dicta est amor Cant. 2. ubi pro eo, quod nos habemus: *Ordinavit in me charitatem*: est ad verbum in Hebræo quemadmodū transtulit Sanct. Pag. *Vexillum eius super me amor*: nam ut superiore commentario annotauimus, verbū *Dagal*, quod eo loco habetur, idem est, ac vexillari, seu vexillum gerere, & significat eminentē esse in re aliqua, sicut duis est vexillū praeferre, quod totus sequatur exercitus. Itaque significatur Virgine totius probitatis, & gratiarū vexillum praeferre, & ceteris omnibus excellere. Nec verò est insolens aliquid per excellentiam appellati in sacris literis amorem propter eximiam pulchritudinem: etenim eodem li. Cant. c. 3. cum dicitur de ferculo Salomonis: *Media charitate, seu amore constravit*, ibi charitas, siue amor pro ipso Salomone ponitur, qui propter pulchritudinem, quam in eo ferculo prae se ferebat, amor ipse per excellentiam dicitur, ut sit sensus, *Media*, id est, sellam, quae erat in medio ferculi, ipsemet amor, hoc est, Salomon occupabat, ut alias fusiū diximus.

Porro notandum duplici de causa vexillū in vrbe aliqua, seu turri collocari solere, tum ut argumēto sit eam vrbe bello victā fuisse, sub eiusque potestatem redactam, cuius est eiusmodi vexillum: tum etiam, ut indicetur eam vrbe non victam, sed victricem esse reliquarum, atque ei ceteram omnē regionē subiectam, eamque ut principē, & vexilliferā agnosceret. Ob vtrāque igitur rationē vexillum pulchritudinis, siue amoris in Virgine erectum dicitur, tum quia ipsa à Deo victa per amorē fuerit, tum etiā quia ipsa Deum sua pulchritudine quodammodo vicent, & ad sese amādū, imo ad libi patendū per carnis Assumptionē pertraxerit. Et quidem, quod Virgo victa à Deo fuerit, eamque ob causam vexillum praeferat quasi subiecta, nō obscurē elicitur ex illis eius verbis Cant. 5. *Adiuro vos filia Hierusalem, si inueneritis dilectū meum, ut nunciatis ei, quia amore langueo*: lanē tanquam victa amore sponsum suum de nocte queritabat, lauciata nimirum amoris eius telo, quod sanē simulcum manu per ostijforam en misit, cum eam ad se de nocte colligendum inuitauit: haesit enim iam inde infixā in eius corde non lethalis, sed vitalis arundo amoris ab sponso contorta. Etenim pro, *langueo*, est Hebraice, *נרתי* à radice *נרתי*, quae non solum agrotare significat, sed etiam vulneratum esse, ut patet 3. Reg. 22. *Et ecce me dicit exercitus, quia vulneratus sum*: vnde Septuaginta transtulerunt: *ut nunciatis ei, quia vulnerata amore ego sum*. Si igitur sponsa se vulneratam confitetur, planē bellum indicat, in quo eam sponsus vulnerauerit, superauerit,

In Virgine
tanquam in
turri miseri-
cordiae vexil-
lum erexit
Deus.

VI.
B. Virgo ve-
xillum pul-
chritudinis.
Cant. 2. 4.

Sanct. Pag.

Item gratia-
rum omnium.

Cant. 3. 10.

VII.

B. Virgo per
amorē victa
à Deo.

Cant. 5. 8.

3. Reg. 22. 34.

Septima.

subiecerit, ut vexillum amoris quasi eius captiva gestare merito dicatur.

VIII. Rursus, quod Virgo sponsum sua pulchritudine superavit, eamque etiam ob-
 Eadē victrix causam tanquā victrix vexillū amoris gestet, sponsum ipse constitetur Cant. 4. Pul-
 Dei. nerasti cor meum sicut mea sponsa: vulnerasti cor meum in uno oculo tuo, in uno crine colli
 Cant. 4. 9. tui. Vbi Septuaginta pro: Vulnerasti cor meum, translulerunt, & xxi. p. d' ecces, id est, ex-
 Septuag. cordasti, & stupefecisti: quanquā hanc sententiam non ad sponsum sed ad filias Hie-
 rusalem retulerint trāsferentes: excordasti nos, ut filia Hierusalē eximia sponsa pul-
 chritudine quasi obstupescita fuerint: sed iuxta editionē vulgatā, sponsum est, qui
 loquitur, & constitetur se à Virgine victum, & quodāmodo prostratū, eamque sibi
 ita prostrato quodāmodo blandē insultantem cor eripuisse, ita ut iam ipsius cor
 in Virginis potestate remanserit, eiusque domina effecta fuerit. Atque hinc colliges
 cur sponsa sponsum cor suum appellauerit Cant. 5. Ego dormio, & cor meum vigilat:
 Cant. 5. 2. sic enim eum locū intellexit R. Salom. Cor meum vigilat, id est, qui meum est cor,
 R. Salom. cum ego dormio, ipse ad me custodiendam vigilat. Et quidem merito, cum enim
 Spsa sponsum cor suum eripuisse, suūque fecisset, potuit nimirū eum per illam amoris trās-
 formationem cor suum appellare, quippe cum eo tanquam corde iam viveret, ut
 si quis deinceps sponsum ei auferre conaretur, perinde faceret, ac si ei cor ipsum
 auelleret, vitamque eriperet. Hac igitur victoria, quam de sponso consecuta est
 Virgo tā opimis ei spoliis detractis, ipso nimirum corde, quid gloriosius esse po-
 terat ad vexillum amoris erigendum in tam gloriose victoriae monumētum?

Sed elegantius est, quod sequitur: In uno oculo tuorum, in uno crine colli tui:
 IX. quemadmodum enim in bello primū quis vincitur, deinde capitur, & ligatur
 tanquam captivus: ita hoc loco fatetur sponsum se primū sponsa oculo tāquam
 telo deiectum, deinde tanquam captivum ligatum eiusdem crinibus: hanc enim
 ob causam & oculi, & crinis fit mentio. Multo autem illustrior victoria redditur,
 cum tantus Rex non utroque Virginis oculo: sed vno tantum victus ac deiectus,
 nec tota eius Cæsarie, sed vno tantum eius crine, fragilissimo nimirum fune ligatus
 dicitur: ex eo enim magis adhuc apparet Virginis pulchritudo, quæ suffecerit ad
 Regem potentissimum vel vno aspectu superandum, & vno tantum crine vin-
 ciendum. Idem quoque habes expressum illis verbis Cant. 7. quæ iam aliàs vberius
 Cant. 7. 5. obseruauimus: Coma capitis tui sicut purpura Regi iuncta canalibus: quem locum ita
 Septuag. septuaginta translulerunt: Cæsaries capitis tui sicut purpura, Rex ligatus in canalibus:
 ubi crines sponsa canalibus comparantur, quia crispantes capilli similes videntur
 vndantibus aquis per canales quasi crispato more decurrentibus. In suis igitur
 crinibus Virgo ligatum Regem quasi captivum gerit, quem videlicet amoris te-
 lo deiecit, sibi que per incarnationem subiectum reddidit, ut iam deinceps Salo-
 mon mulierem illam fortem querere desinat Prou. 31. Quanquam & illis verbis
 Prou. 31. mihi ille ad Virginem spectasse videtur, & dixisse: quis tortem illam mulierem
 tandem fortunatus inueniat, quæ caput serpentis conterere, & Regē potentissi-
 mum Messiam debet oculis suis capere, & aureis crinibus irretitum veluti capti-
 uum per amorem gestare, toto orbe instar prodigij ostentandum? Hoc igitur du-
 plici de causa, quam cōmemorauimus, vexillū amoris erectū in Virgine dicitur.

X. Tertio, est Virgo vexillum fidei, quia sub Virgine tanquā sub vexillo fides mi-
 B. Virgo fidei litat: etenim vniuersæ ferè Hæreses duo potissimum fidei nostræ mysteria, Trini-
 vexillum. tatis videlicet, & incarnationis oppugnant: vtrumque tamen ex Virgine facile
 constituitur: nam eo ipso, quod mater filij asseritur, simul & diuinarum personarū
 pluralitas, & vera Verbi diuini incarnatio astruitur. Quo sensu accipiendum vi-
 detur illud, quod de Virgine capit sancta Ecclesia: Cunctas hæreses sola interemisti in
 vniuerso

in uniuerso mundo. Quare iure optimo vexillum fidei appellari potest, sub quo militaris fides de uniuersis suis hostibus gloriosissime triumphauit. Nec multum abhorret ab hac appellatione illa, qua vsus est D. Cyrillus Alexandrinus homil. 6. contra Nestorium, cum Virginem appellauit *Sceptrum orthodoxe fidei*, ut si fides tanquam Princeps, ac Regina pingenda esset, ei Virgo pro regali scepro apponenda foret.

Cyrril Alex.
Item fidei
sceptrum.

II

Postremo est Virgo vexillum, quo omnes praesidij causa confugiunt, cum se laboribus, tentationibus, persecutionibus, imo ipsa etiam Dei ira premi conspiciunt. Cur enim non ad Virginem referre liceat illud Regij uaris Psal. 59. *Dedisti metuentibus te significationem, ut fugiant a facie arcus, ut liberentur dilecti tui*. Nam quod eo loco intelligendum sit vexillum, perspicuum est ex Hebraeo: ubi pro significationem habetur *וַיִּפְּגֹעַ*, quod nomen *vexillum* significat, a radice *וּפְּגַעַ*, quod est vexillum erigere. Vnde Rabbi David in libro radicam, & in commentariis de vexillo interpretatur. Idemque nomen habetur apud Elaiam, cap. II. cum de Christo Domino dicitur: *Qui stas in signum populorum*, Hebraice *לֵנֶזֶר*, id est, in vexillum ad quod uidelicet omnes homines, & uniuersi populi tanquam ad ducem vexilliferum: imo tanquam ad vexillum Patris sub eo militaturi confugiant. Et Num. 21. cum est sermo de serpente illo arceo in figuram Christi in cruce pendens, dicitur ad Moysen: *Ea serpente anemo, & pane eum pro signo*, Hebraice *וַיִּפְּגֹעַ*, id est, pro vexillo, ut indicetur Christum in cruce vexillum fuisse, quod Pater aeternus, tanquam in loco altissimo erexit, ut ad illud omnes, qui praesidium, & salutem optarent, possent tuto confugere. Ergo ut ad virginem beatissimam reuertamur, dedit eam Deus tanquam vexillum timentibus nomen suum, ut sub tanti vexilli praesidio fugerent a facie arcus, quem siue Deus ipse per labores, ac supplicia, siue demon per tentationes intenderet, imo Hebraice non est *וּפְּגַעַ*, sed *וּפְּגַעַ*, siue, ut instat *vexilli exaltentur*, nimirum super inimicos suos, quemadmodum Rabbi David interpretatur. Sic enim, qui ad Virginem confugiunt, ipsi quoque super inimicos suos gloriosum victoriae vexillum erigunt.

R. David.
Ad Virginem
Filiūque
tanquam ad
vexillum pra
sidij causa
fugendum.
Esci 1. 10.
Num. 14. 8.

R. David.

Virginem beatissimam esse signum magnū sumpto signo pro scopo.

SECTIO III.

Superest postrema signi pro scopo acceptio, qua non minus, quam praecedentes in Virginem conuenit. Fuisse igitur Virginem signum magnum, hoc est, scopum amplissimum, & omnibus conspicuum, in quem haeretici, daemones, omnesque Christi hostes suarum persecutionum, & blasphemiarum per summam impietatem sagittas collimarunt, docet Timotheus presbyter Hierosolymitanus in oratione de Propheta Simeone, ubi vult de Christo simul, & Virgine accipiendum esse illud Luc. 2. *Hic positus est in ruinas, & in resurrectionem multorum, & in signum, cui contradicetur*. Merito etiam Ioannes Apocal. 13. de Antichristo differens ait: *Datum est ei os loquens magna, & blasphemias: aperuitque os suum in blasphemias ad Deum, blasphemare nomen eius, & tabernaculum eius*. Quo loco per Dei tabernaculum ipsam quoque Virginem beatissimam possumus accipere, de qua cecinit Regius uares Psal. 45. *Sanctificauit tabernaculum suum altissimus*. Sic enim eum locum intellexerunt Methodius in Hypopantia Domini, & D. Athanasius in Euangelium de Deipara: cum enim uiderent haeretici non posse se incarnationis ueritatem eleuare, nisi & uirginitatem, & maternitatem Mariae prius euerterent, aduersus eam sibi potissimum dimicandum putarunt, ut matris ignominia redundaret in filium. Id quod multo ante praedictum fuerat Genes. 3. cum dictum est

I.

Tim. Hiers.

Luc. 2. 34.

Apoc. 13. 5.

Psal. 45. 5.

Methodius.

D. Athan.

Gen. 3. 13.